

חשיבות מצוות תפילין !

מאמר מאת מורינו ורבנו הרה"ג יעקב יעקב שליט"א !

מרא דאתרא דמושב תעוז ורב הקהילה !

הפרשיות לבתים, אינם מלאכים ויכולה לצאת תקלה מתחת ידם, לכן נחשב לאותו יהודי שהניח תפילין בשנים אלו, וכמובן הלה הלך לאותו מקום וסדרו לו את התפילין על אחר. מעשה זה היה אמנם בשוגג אבל הוא קרה, ואת המסקנות צריכים אנו להסיק שהריי ישנם פעמים שהדבר לא נעשה בשוגג כי אם במזיד חלילה, ע"י אנשים שאינם יראי ה', וכל מטרתם להוציא כסף מהזולת במרמה, ובמיוחד שהמוכר לא מכיר את הקונה כך שאם ימצאו התפילין פסולות במרוצת השנים, אין לקונה אפשרות לדרוש תיקון או החלפה. ידוע המעשה, שפעם נישא אדם אחד אל הגאון המקובל הרב מרדכי שרעבי זצ"ל, והתפאר בפניו שקנה תפילין מהודרות, הרב הסתכל בתפילין ואמר לאיש: "בבקשה ממך בוא ונפתח את הבתים ונראה הפרשיות ! ואכן מיד פתחו את

התפילין ולתדהמתו של האיש, מצאו בתוכם "קרב של תירס" ולא פרשיות, אז אמר לו הרב: "כשקונים תפילין צריך לדקדק מאד ולדעת מיהו הסופר שכתב, ולא לקנות מכל אדם או מחנות שאינה מוכרת. רבתי ! עלינו לדעת שדברים מעין אלו יכולים להיות גם במזוזות, לא פעם ולא פעמיים פתחנו בתי מזווה, לתדהמתנו גילינו שאין כלל קלף בפנים או שהקלפים פסולים. המסקנות המתבקשות הם: א) כל אדם צריך להקפיד לקנות תפילין ומזוזות מסופר ירא שמים שמכירו אישית שבקי במלאכת קודש זו, אזי יהיה בטוח שהמצווה תהיה בשלמות ובהידור רב כרצון ה' וכרצון יראיו. ב) בבואנו לרכוש תפילין ומזוזות עלינו לזכור את הכלל האומר: שהדבר הזול אינו בהכרח מגלה על הטיב והאיכות, בפרט כאשר מדובר בתפילין ומזוזות המצריכים את כל כללי הכשרות וההידור. ג) לעניין עצם בדיקת התפילין: ראוי ונכון לבדוקן מידי פעם, מפני הטעמים שהוזכרו לעיל, וכל שכן אדם שלא בדקן לעולם חייב לבדוקן כמה שיותר מהר ! הכלל הנפסק בהלכה: אם מניחן לפרקים, צריך לבדוקן פעמיים בשבע שנים. ולסיום אברך את כל הקהילה בברכת: "שאו ברכה מאת ה'", ותזכרו לקיים מצוות תפילין ומזוזות בתכלית הכשרות וההידור.

נהגו בכל תפוצות ישראל לבדוק את התפילין והמזוזות לקראת הימים הנוראים הבעל"ט, על כן ראיתי לנכון לכתוב מאמר זה. הנה קדושת התפילין- גדולה מאד "שכל זמן שהתפילין בראשו של אדם ועל זרועו, הוא עניו וירא שמים, ואינו נמשך בשחוק ובשיחה בטלה ואינו מהרהר מחשבות רעות, אלא מפנה ליבו בדברי האמת והצדק" (עד כאן לשון הרמב"ם: ה' תפילין פ"ד, הכ"ה). אחים יקרים ! בטוחני שהרבה מאד אנשים מאתנו מניחים תפילין יום יום, ברוך ה', הן בתפילה במניין והן ביחידות, ועל כך תבוא עליהם ברכת טוב, אולם ישנם פרטים מסוימים המחייבים בדיקה בתפילין, שהרי התפילין כידוע הם הקשר של עם ישראל לבורא עולם ולכן צריך בדיקה לוודא ש"הקשר" תקין, ואלו הם הדברים המצריכים בדיקה:

א) ממי קנינו את התפילין? ישנם מקרים של גניבת תפילין ומכירתן לאחר זמן, לכן צריך שהמוכר יהא ירא שמים. ב) מי כתב את התפילין? להבדיל אדם שקונה מכשיר חשמלי לביתו, הוא וודאי ידרוש תעודת אחריות מהחברה עצמה ולא יסתפק בדיבורו ומידת יושרו של המוכר, ואם כן על אחת כמה וכמה בבואנו לקנות תפילין קדושות, עלינו לדעת: מיהו הסופר שכתב? והאם הוא ירא שמים? האם הוא בקי בהלכות סת"ם? (כדוגמת צורת האותיות לספרדים ולאשכנזים), האם התפילין עברו הגהה? וכיוצ"ב. ג) מתי בדקנו אותם לאחרונה? ישנם גורמים שונים העלולים לפסול התפילין כדוגמת האקלים המשתנה והלחות שבראש וכו'. ישנם מקרים בהם מתגלה שחסרים אותיות או שנדבקו ביניהם. אשר על כן צריכים אנו לעשות את המקסימום כדי לוודאות שאכן מניחים אנו תפילין כשרות ולא פסולות חלילה. בואו ואספר לכם מעשה שארע לפני מספר שנים, כאשר מצלצל אליי אדם ושח לי בהתרגשות: "מסרתי את התפילין לבדיקה, ובבדיקה גילו שאין קלף בתפילין של יד ! ! מה אני עושה?", הרי קניתי התפילין ממקום ידוע ומפורסם, האם כל השנים הללו לא הנחתי תפילין?", כך שאנני. לאחר דין ודברים התברר שהדבר נעשה בשוגג ולא במזיד, שהריי אותם אנשים המכניסים את

מאי טעמא ?! באורים וטעמים על מנהגי הקהילה !

אחד המנהגים הייחודיים לעדה הוא: באזכרות (שבעה, שלושים, תשעים, אחד עשר חודש, שנה) הבן הגדול של הנפטר מגיש לחזן כוס מים עם סוכר כדי לומר את האשכבה, ולאחר אמירת האשכבה, מברך הבן הגדול: "שהכל נהיה בדברו" ושוותה מהכוס ומעבירה לשאר האבלים לשתות ולאחר מכן שותים כל הציבור. פנינו למו"ר המרא דאתרא שליט"א לדעת את טעם הדבר ולהלן תשובתו: "נראה לעניות דעתי להסביר בס"ד: היות והמים רומזים לחדש, כמו שכתוב בספר "עץ חיים" (למהר"ם), שהמים טבעם להגדיל דהיינו, מידת החסד כוחה בנתינה והגדלה, כך גם המים מגדילים דבר אחר, וכ"כ בכף החיים(או"ח סי' קפ"ג אות ו') והבן איש חי(פרשת שלח פכ"ב), ומאידך ידוע שכל אדם לאחר פטירתו עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך המלכים הקב"ה(אבות פ"ג מ"א, ופ"ד מ"ב), ומטרת אמירת האשכבה היא בקשת מתוק הדין מעליו (הצ"ח סי' י"ד אות י"א), ואחד הדרכים למיתוק הדין הוא ע"י החסד, ומהו החסד? זה המים המתוקים שנקראים מימי החסד, אשר באמצעותם מבקשים למתק את הדינים של הנפטר. יש לציין שכל נפטר עומד בדין במשך 12 חודש ולא יותר, כמו שכתוב: "משפט רשעים בגהנום שנים עשר חודש" (עדריות פ"ב, שבת ל"ג ע"ב), אם כן אותם אנשים שעורכים אזכרה לאביהם או לאמם בביתם מהשנה השניה והלאה אין צורך לומר את האשכבה עם כוס מים מתוקים כי אין תועלת בדבר, ואין הבדל אם עורכים סעודה או לאו".

שאלות נוספות ניתן לשגר למערכת ונשתדל להמציאם לכבוד הרב שליט"א

עלי עשור ועלי קוצ'ין

בתי הכנסת של עדת בני קוצ'ין - כתבה מס' 2

מפרי עטו של מר יוסף אורן נ"י !

במחוז קוצ'ין ניבנו כל בתי הכנסת במתכונת דומה ובסגנון אחיד. הבניין בגובה של שתי קומות כמו שכתוב: "בית הכנסת הוא גבוה משאר בתי העיר" (ראה שבת: י"א, ב). הגגות עשויים מרעפים או מענפי דקלים השזורים כך שלא ידלפו הגשמים. מסביב לבנין ישנה חומה בגובה של קומת הקרקע,

הישיבה הנה לאורך הקיר משני הצדדים. באמצע האולם ממוקמת תיבת התפילה שעליה התפלל החזן את שאר התפילות: תפילת ימי החול ותפילות של שבת - למעט שחרית. התיבה עשויה מצינורות של נחושת מגולפים בצורה מאד מיוחדת (בית כנסת בדרגם זה ניתן לראות במושב נבטים). ארון הקודש נמצא בקיר שממול

הכניסה, עשוי עץ מגולף עם מוטיבים יהודים כמו: לוחות הברית, רימונים וכו'. ספרי התורה מוחזקים בתיבות עץ מצופות כסף ואף זהב עם כתרים ורימונים יפים ועתיקים. בכל בתי הכנסת ארון הקודש היה בצד מערב, הפונה לירושלים עיר הקודש, כך שתמיד מתפללים ומשתחוים לכיוון ירושלים. בכל בית כנסת היה מצוי כיסאו של אליהו הנביא המונח

בעזרה, ומכניסים אותו כלילה לפני הברית, בכדי להניח עליו ספר תנ"ך, אתרוג, הדם, בשמים ונר תמיד, אכן כך יאה להראות כיסאו של אליהו הנביא זכור לטוב מלאך הברית. בכל בית כנסת ישנו "נר תמיד" התלוי לפני המדרגות של ארון הקודש, כמין נברשת כוונת אשר מדליקים אותן ע"י שמן עם פתילות, וכל יום הוסיפו שמן להדלקת התמיד. סמוך לחומות ביהכ"נ"ס, בתוך החדר או בהמשכה של עליית הגג, בנויים חדרי ליישיבה ותלמוד תורה, וכן חדרי אחסון לשמירת כלי כסף וזהב, וחדרי אסיפה לדיינים וקני העדה וכו' התיבות של התעודות (פנקסי הקהילה, רשימות החברים, וכיוצא בזה).

ס"ת בבית כנסת בהודו לפני כ- 110 שנה

המקיפה חצר ללא עצים, כמו שנאמר: "לא תטע לך אשרה כל עץ" (דברים, טו', כא). גובה החומה נקבע לשם הסתרת פנים הבניין מעין העוברים והשבים. בחצר זו, נהגו הילדים לשחק את משחקיהם בימי החול, כשהיו באים לשיעורי תורה, כמו כן ביום שמחת תורה, בתפילת מנחה, נהגו לערוך הקפות מסביב לביהכ"נ"ס.

פתח ביהכ"נ"ס בצד דרומי מזרחי, כאשר נכנסים לתוך אולם נטול חלונות המשמש מקום לאספות, במקום זה משאירים את הנעלים, ונכנסים יחפים לאולם התפילה. ומכאן ישנם מדרגות פנימיות המובילות לכניסה לעזרת הנשים. הקומה השניה של האולם הזה היה עזרת הנשים, בחלקה הקדמי המופרד ע"י קיר רשת נמצאת התיבה העליונה שעליה עמד

החזן לתפילת שחרית בשבתות וחגים, מנחה של יום הכיפורים וקריאת התורה. לתיבה העליונה עולים בעזרת מדרגות מתוך האולם, התיבה והמדרגות נשענים על שני עמודים הנקראים: "יכין ובוועז", כעמודים שהיו בבית המקדש. כאן ניתן לראות את ייחודה של עדתנו, לכנות תיבה עליונה לקריאת התורה, במטרה לאפשר אף לנשים מהעזרה לשמוע ולכרך: "וזאת התורה", שהרי ממונות הן על חינוך הילדים. מהאולם המדובר ישנו אולם כניסה שני הנקרא: "עזרה", שממנו יכולים לראות את אולם התפילה הגדול. מקום זה משמש לאבלים ואף למאחרים לתפילה, בנוסף שימש אולם זה למקום אסיפת הנשים בימי חתונה, ברית מילה ובשמחת תורה. אולם התפילה הגדול מרוצף במרצפות צבעוניות וצורת

מבזק - בקהילה

מושב תעוז - כוס תנחומים נשגר למשפחת מדי במות האם האשה הכבודה מרת דינה בת רחל ז"ל. ת.נ.צ.ב.ה. *בשעה טובה נפתח ישיבת בין הזמנים במושב (ראה פרוט בעמוד הבא). **מושב אביעזר** - כוס תנחומים נשגר למשפחת אליהו במות האב: ר' אברהם חי אליהו ז"ל (מזקני העדה שזכה לאדיקות ימים מופלגת). ת.נ.צ.ב.ה.

מושב נבטים - ברוב עם ובהדרת מלך: הכנסת ספר תורה לביהכ"נ"ס (י' תמוז) לזכרו של החזן ר' אליהו משה ז"ל ואשתו שמחה ע"ה, הספר נתנם ע"י המשפחה בשיתוף אנשי ביהכ"נ"ס, כמו כן נתנם גרתיק עתיק אשר מקורו מתושבי חבל "כלכותא", גרתיק זה נתנם ע"י הרב מנחם הכהן שליט"א (רב תנועת המושבים). קהל רב נכח באירוע לכבודה של תורה והשבת הראשונה להגעת הספר נערכה בצורה חגיגית ביותר, במתכונת של שבת בראשית.

שכונת קטמון (ירושלים) - ברכות לבביות נשגר למשפחת אליהו לרגל הכנסת בנם בביתו של אברהם אבינו ע"ה. **ראשל"צ (רמת אליהו)** - בס"ד הגיע מורנו הרב יעקב שליט"א למסור שיעור מאלף במוסד והשקפה בביהכ"נ"ס "מגן אברהם", אחת לשבועיים בימי רביעי בין השעות 20:30-21:30 הציבור הקדוש מוזמן!

להלן רשימת המחזות בהם מגיע העלון: יסוד המעלה, כפר יובל, נבטים, קטמון, ראשל"צ, רכסים, אביעזר, אשדוד, עופר, גבעת כח, מחסיה, כפר אוריה, באר שבע, מסילת ציון, תרומ, תעוז, פתחית, נוחם, קריית-ביאליק, ומוצקין!

וא להודיע על מאורעות ווספים ע"מ שנוכל לפרסמם !

מן הגורן ומן היקב..

אור נחמיה

אגוד קהילות יוצאי קוצ'ין

כתובת המשרד: רח' קלישר 5 ב"ב

מיקוד 51388

דוא"ל: ORNM12@walla.com

ניתן לשלוח הערות, תגובות, ומודעות

אין לטלטל בשבת במקום שאין ערוב!

© כל הזכויות שמורות למו"ל

בית הוראה !!!

שאלות בהלכה בבית מו"ר הרה"ג

ר' יעקב יעקב שליט"א

בכל יום בין השעות

20:00 – 22:30

בטל': 02-9911655

העלון מופץ בכ 1000 עותקים ומגיע לרוב מחוזי קהילתנו, וזיכוי הרבים הוא לאין שיעור, אשר על כן אנו פונים לציבור היקר: כל המעוניין לתרום לרפואה, והצלחה ולהבדיל לעילוי נשמה, להקדיש העלון לימי אזכרה ויום הפטירה וכו', נא לפנות למערכת! כמו כן נשגר ברכה לתורמים היקרים התומכים באחזקת העלון, בברכת שאו ברכה מאת ה'. ונוסיף בקשה: בעקבות מקרה מצער, אנו מבקשים: נא לא לשלוח תרומה במעטפה לכתובת המערכת אלא יש ליצור קשר לפלאפון בתודה מראש.

הודעה חשובה: ©

לאחר שרבו חפניות על קבלת חומר כלשהו מדפי הבטאון "אור נחמיה", וכדי למנוע מכשול מודעיבור היקר. חננו להבהיר מספר דברים חנוגעים להוצאת בטאון "אור נחמיה". העלון במתכונתו מאז שיצא לאור עד עתה חינו בחקתו של העורך נ"י.

ומכיון שרשאי אדם לאסור את שדו, חן עפ"י חוקי התורה וכן עפ"י חוקי המדינה, על כן חננו להודיע כי כל הזכויות שמורות לו ולבאי כוחו, אין להעתיק לשכפל לנצל, לתרגם, ולאפסן בכל אמצעי מדיה טכני או אופטי, חלק כל שהוא מדפי העלון, כולו או מקצתו, ללא נטילת אישור מפורש בכתב מהעורך.

לחלק מהחומר והתמונות המובאים בעלון יש זכויות יוצרים ממחבריהם, ויש לבקש רשות זו מהם.

כל חומר המגיע לידי המערכת עובר עריכה, שכתוב וניסוח מחדש ועל כן אין להעתיקו כנ"ל.

יתכן כי מקצת מהחומר המובא בעלון יפורסם גם במקומות אחרים.

אך כל זאת יעשה בתאום עם מערכת העלון ולשומעים יונעם ותבוא עליהם ברכת הטוב (הודעה זו כוחה יפה אף להבא בעלונים הבאים בע"ה)

העלון יו"ל בסיוע

"נגריית סימון"

בהנהלת אבי סימון (תעוז)

ביצוע עבודות נגרות ברמה

גבוהה, מטבחים קלאסיים

וארונות, ספריות ועוד

מחירים נוחים ושרות מהיר!

הנחה לבני העדה !

פלא: 052-672893

עלה בידנו בס"ד לארגן "ישיבת בין הזמנים" במושב תעוז, בברכת מורינו הרב שליט"א!

להלן סדרי הלימוד: בין התאריכים י"ד- כ"ה אב, בין השעות 10.00-13.00, בביהכ"ס "המרכזי", אשר בסיומה יחולקו פרסים ותעודות ללומדים עיי התורמים הייך (את האירוע נשתדל לסקר בעלון הבא), אנו פונים לנדיבי העם שיחיו לקחת חבל בהחזקת התורה, בפרט בתקופה זו. ובזכות הבל פיהם של תשב"ר, תראו ברכה וישועה אמך!

"אור הזכויות": לרפואה, הצלחה ולהבדיל לעילוי נשמה !

לעילוי נשמת

חיים בן רומיה ז"ל

אסתר בת חנה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

אליה בן אליהו ז"ל

רחל בת שרה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת בנם: מר שמואל

אליהו (בני) נ"י, ו

לעילוי נשמת

חיים בן פנינה ז"ל

לאה בת שרה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת: מר אבי סימון נ"י

מושב תעוז

לעילוי נשמת

יצחק בן יוסף ז"ל

אסתר בת שרה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

ראשל"צ

נדבת בנם: יפת יוסף נ"י